

Raja- ja merivartiokoulu

Koulun johtaja, eversti Jaakko Hamunen

29.10.2021

Hallintovaliokunta

VNS 4/2021 VALTIONEUVOSTON SELONTEKO SISÄISESTÄ TURVALLISUUDESTA

Raja- ja merivartiokoulu kouluttaa rajavartijat Rajavartiolaitokseen, Rajavartiolaitoksen upseerit yhdessä Maanpuolustuskorkeakoulun kanssa ja antaa jatko- ja täydennyskoulutusta Rajavartiolaitoksen henkilöstölle. Lisäksi Raja- ja merivartiokoulu kouluttaa varusmiehistä erikoisrajajääkärit rajajoukkoihin. Koulu vastaa Rajavartiolaitoksen alalla tehtävästä tieteellisestä tutkimuksesta sekä ohjaa koiratoimintaa. Koulun toimipisteet ovat Imatralla, Turussa ja Helsingissä (Santahamina). Keskeisiä kumppaneita ovat muun muassa muut PTR-viranomaiset, Puolustusvoimat, FRONTEX ja CEPOL.

Rajavartiolaitoksen koulutusjärjestelmä mahdollistaa nopean reagoinnin rajaturvallisuuden ja merellisen turvallisuuden toimintaympäristön muutoksiin. Maanpuolustuskorkeakoulu toimii ulkoisena laadunvarmistajana upseerikoulutuksen, FRONTEX rajavartijakoulutuksen ja Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (KARVI) merenkulkukoulutuksen osalta. Rajavartijan peruskurssin kesto on noin 12 kuukautta. Upseerin perustutkinnon voi suorittaa 3 vuodessa, josta viimeisen vuoden Rajavartiolaitokseen valmistuvat upseerit opiskelevat Raja- ja merivartiokoululla. Koulutukseen kuuluu oleellisena osana myös kasvaminen Rajavartiolaitoksen arvoihin ja tavoille.

Selonteossa esitetyt Rajavartiolaitoksen koulutukseen liittyvät asiat on jo huomioitu Raja- ja merivartiokoululla ja sen opetuksessa. Kaikki koulutus perustuu Rajavartiolaitokselle säädettyihin tehtäviin sekä perus- ja ihmisoikeuksien edistämiseen. Voimankäytön oikeasuhtaisuus ja viimesijaisuus ovat olleet koulutustavoitteina jo vuosien ajan. Koulutusta ihmiskaupan uhrien tunnistamiseksi on kehitetty ja toteutettu yhdessä ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän kanssa. Kansalaisten kielellisten oikeuksien turvaamiseksi kielikoulutuksen laatuun on panostettu. Sen seurauksena esimerkiksi käynnissä olevan rajavartijan peruskurssin kaikki opiskelijat ovat suorittaneet vaadittua tasoa korkeamman ruotsin kielitutkinnon. Raja- ja merivartiokoulun opettaja on ollut kertomassa Rajavartiolaitoksen edistyksellisestä ja eläinten oikeuksia huomioivasta koirien koulutuksesta julkisuudessa esillä olleiden kielteisten tapausten yhteydessä. Lääninelänlääkäreitä on vierailut tutustumassa Rajavartiolaitoksen koiratoimintaan ja he ovat pitäneet sitä esimerkillisenä. Rajavartijoiden ja upseereiden opintoihin on sisällytetty viestintää eri tilanteissa. Rekrytoinnissa on koetettu edistää erilaisista taustoista tulevien hakeutumista Rajavartiolaitokseen. Koulun toiminnassa ja opetuksessa on huomioitu kestävän kehityksen tavoitteet. Häiriötilanteiden ja poikkeusolojen toimintamalleja on painotettu koulutuksessa.

Raja- ja merivartiokoulu on selviytynyt koronasta hyvin. Opiskelijat, varusmiehet ja henkilökunta ovat osoittaneet suurta mukautumiskykyä koulutuksen uudelleen järjestelyissä ja käyttäytyneet erittäin vastuullisesti myös vapaa-ajallaan.

Syvenevät osaamisvaatimukset, monimutkaistuva toimintaympäristö ja lisääntyvä tekniikka vaativat enemmän rahaa ja resursseja myös koulutukseen varsinaisen toiminnan lisäksi.

Rajavartiolaitos on haluttu työnantaja ja rajavartijan ammatti kiinnostaa. Tammikuussa 2022 alkavan rajavartijan peruskurssin 73 paikalle tuli 815 hakemusta. Korkeat hakijamäärät ovat osoitus myös Rajavartiolaitosta kohtaan koetusta arvostuksesta ja luottamuksesta.

Raja- ja merivartiokoululla on kyky kouluttaa tarvittavat rajavartijat, jotta Rajavartiolaitoksen henkilöstömäärä voidaan nostaa selonteossa esitettyyn 3 000 henkeen. Tämä tarkoittaisi 80-100 hengen kurssivahvuuksia. Toisaalta mikäli Rajavartiolaitoksen tulevien vuosien rahoitusvaje joudutaan kuromaan umpeen henkilöstöä vähentämällä, rajavartijoiden koulutus voidaan joutua keskeyttämään kokonaan useiksi vuosiksi.

Rajavartijat toimivat sisäisen ja ulkoisen turvallisuuden ammattilaisina 24/7, vuoden jokaisena päivänä, valtakunnan rajoilla, jossa moni ulkoa tuleva uhka todennäköisesti ensimmäisenä ilmenee. Rajavartija on harvaanasuttujen raja- ja merialueiden turvallisuuden monitaitoinen sveitsiläinen linkkuveitsi.